

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELOFIZETÉSI ÁRAK: Helyben házhoz hordva negyedévre 1 kor. 80 fillér. Vidéken postán küldve negyedévre 3 kor. 60 fillér.	FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. VERÉB GYULA.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300. Kéziratok nem adatnak vissza. Hirdetések árszabály szerint.

Karácsony és a magyar ipar.

December feliben járunk s mégis elhőbolyög velünk az idő, mintha márciusi fiókó korában tértetné az ébredező természetet utjára. Mosolyog is, haragszik is, hunyorog is, sirdogál is. És meztelen fővel csoszog itt körülöttünk, nem hogy fejébe vágná már fehér-prémes hó-kucsmáját. Az öreg föld reggelenként úgy bujik ki a köd nyoszolyájából, ahogy este elfeküdt. Nyirkosan, nyálkásan, csunyan. Így várja a föld a karácsonyt.

Mi sem vagyunk valami nagy, virágos kedvben. Eszünkbe jut, hogy a karácsonyi időben tapossa a legtöbb magyar a bécsi utat. Ezt a széles csapást manap milliónyi magyar járja, hogy az ünnepekre övéinek örömet szerezzen.

Bizony nem árt, ha egy kissé végig huzzuk kezünket a társadalom hátidegijén.

A mi iparosaink és kereskedőink alig tudnak megélni a mostani szűkös viszonyok között, amikor a megdrágult élet minden súlyát nekik kell először megérezniük. Milyen szép elhatározás volna, ha egyszer és mindenkorra megfogadnánk, hogy nem veszünk többé bécsi holmit. Annyira gyűlölnek bennünket odaát, hogy politikai életünk válságos voltát is a maguk előnyére akarják kihasználni. Még ha hasznunk sincs belőle, akkor is öröm tölti el őket, hogy nálunk bajok vannak.

Gonosz tanácsaikkal annyira megfertőzik a Burg légkörét, hogy ott most már a mi legtermészetesebb nemzeti jogainkat sem hajlandók elismerni. Az osztrákok legérzékenyebb pontja a zseb. Amely pillanatban észreveszik, hogy a magyar vásárló közönség kezd elmaradozni, majd észbe kapnak és nem áskálódnak ellenünk, mert, hiszen kiből éljenek, ha nem belőlünk? Milyen alacsony lehet rólunk a véleményük, mikor mi ennyi feneketlen rosszakarat után is

rabszolgái vagyunk az osztrák termelésnek, az osztrák művészetnek, a magunkét pedig a Hamupipőke szerepére kárhoztatjuk.

Ismételten azzal a kéréssel fordulunk a közönséghez, ne vásároljon a karácsonyi ünnepekre, de azon tul se bécsi portékát, Van nekünk mindenünk, vannak jóra való iparosaink és kereskedőink, akik megérdemlik, hogy támogassuk őket. A gyűlölködő szomszéd boldoguljon nélkülünk úgy, ahogy tud. Nem kell ehhez tulipán, csak erős, férfias elhatározás és egy szemernyi magyar érzés, magyar büszkeség. Sokkal szebb lesz a mi karácsonyi ünnepünk, ha alkalmi ajándékait a magyar föld, a magyar kézműves, a magyar zseni művészete termelte.

Ki a farizeus?

— A botránybíró. —

Az egyik helyi zsidó lapban sofizmákkal teli cikk jelent meg Balogh bíró ellen cikke miatt. Müfelháborodás, melyet egyetlen igazságszerető ember sem igazolhat.

Azt mutassák ki: irt e Balogh bíró egyetlen szót is, amely nem igaz?

Erre egyetlen lap sem vállalkozik, még az a helyi lap sem, amely pedig annyira szeretne ártani Balogh bírónak. Mert, jegyezzük meg jól, a vádlottak iránt hónapok óta fitogtatott rokonszenv nem Balogh bíró igazságának megcáfolása.

Megsértette Balogh bíró az igazságszolgáltatás tekintélyét véleményének őszinte megírásával?

A magyar igazságszolgáltatás tekintélyét nem ő sértette meg, hanem megsértették azok, akik az első tárgyalás alkalmával, az a helyi lap írta meg, amely ma botrányt szaglász, megfenyegették Balogh bírót, hogy majd felülről bánták el vele. Megsértették azok, akik Balogh bírónak jogos és igazságos fellépését hangulatkeltésképpen támadták hetekkel ezelőtt és heteken át.

Azt mondja az a helyi lap, hogy annak idején védekezett volna Balogh bíró. Annak előtte? Akkor majdnem naponta kellett volna védekeznie, mert hiszen a vádlottakkal rokonszenvező lapok egész a tanács megalakulásáig, tehát majdnem közvetlen a tárgyalás napjáig, naponta találtak alkalmat arra, hogy bánták a magyar igazságszolgálat

lás függetlenségét és Balogh bíró személyét azzal, hogy kerülő utakon ki akarták őt tiltani a tanácsból.

Oszinteséget, nyíltságot kérünk azoktól a lapoktól a melyek Gál bírónak a magyar igazságszolgáltatásra homályt vető folyamodványát megbotránkozás nélkül leközölték. Egyenlő mértéket az igazságszolgáltatásban: semmit mást nem kérünk. Azt állapítsák meg, hogy Balogh bíró felelősségének tudatában, az igazságszolgáltatás függetlensége és a lapok által homállyal körülvevett igazság érdekében írta meg cikkét.

Ki rágalmaz meg Balogh bíró?

Befolyásolja az esküdteket, írja az a helyi lap. Megrágalmazza a szakértőket. Nem, Balogh bíró tényeket állapít meg, Balogh bíró a kritika bonckése alá vette az orvosszakértők véleményét.

Hiszen ha arra az álláspontra helyezkednek, amelyet a Balogh bíró támadó cikke foglalnak el, akkor közvetlenül az ítélet kihirdetése előtt a királyi ügyésznek sem lenne szabad vádbeszédét elmondani, mert a vádbeszéd befolyásolása az esküdteknél, megrágalmazása az orvosszakértőknek, akiknek véleményét a kir. ügyésznek bizonyára úgy szét kell boncolni a magas tisztaságának tudatában és kötelességének érzetében, mint azt Balogh bíró tette.

Hát ez szofizma, mondják. Szofizma lenne, ha az igazságszolgáltatás tekintélyét és a saját támadott személyét védő bírónak ben kellene maradnia a tanácsban minden körülmények között. De nem kell benmaradnia, mert a törvény jogot ad a védelemnek, hogy más bíró kiküldését kérje. Es ebben az esetben Balogh bíró csak magánember lesz, nem lesz még csak büntetést kiszabó bíró sem, mert a büntetés kiszabására jogot neki csak az esküdtek igazmondása ad; ítélkező bírónak nem tekinthető semmiféle körülmények között sem.

Tudom, hogy az esküdtek befolyásolásának érvéhez ragaszkodnak itt göröcsösen. De ismét hangoztatjuk, hogy ez a befolyásolás, az ügynek oly széttagolása, a tényeknek olyaténképen való megállapítása és az esküdtek elé tárása, mint azt Balogh bíró tette, a kir. ügyésznek amugy is szent kötelessége.

Ismétlem, itt csak arról lehet szó, ben maradjon-e a véleményét nyilvánító bíró az ítéletet kiszabó tanácsban, vagy nem? Azt pedig, hogy ne maradjon ben, mindig elérhetik a törvény alapján. Es ezen esetben megnyugodhatik még az aggodalmaskodó esküdti lelkiismeret is, mert nem kell attól tartania, hogy igazmondása alapján az ítéletet kiszabó bíró tulságos szigorral lép föl,

Legjobb beszerzési forrás porosz szén, koks és kovács szénre. — Tessék próbarendelést tenni!

Nagy tüzifa készlet!	Vagyok bátor a nagy közönség tudomására adni, hogy egy budapesti szénnagykereskedővel kötött bizományi szerződésből kifolyólag azon kellemes helyzetbe jutottam, hogy a szabadkai piacon a legjobb minőségű valódi porosz szenet, porosz koksot és kovács-szenet bevezethetem, és pedig: 1096-28	***** 100 kgr. elsőrendű porosz szén ára 4 kor. 40 fill. 100 kgr. elsőrendű koks ára . . . 5 kor. — fill. 100 kgr. 2-szer mosott porosz és szabolcsi kovács szén . . . 4 kor. 40 fill. Legkevesebb mennyiséget is házhoz szállítom. — Nagyobb rendelésnél árkedvezmény. — Főlcvem a pontos mérlegelés.	Pontos kiszolgálás!
Kasza János tüzifa- és szénkereskedő, bognárárúk raktára Szabadkán.			
Telefon-szám 297.		IV. kör, Deák-utca, Milkó-ház. Telefon-szám 297.	

amitől különben sem kellene tartania, mert a büntetést nem egy bíró, hanem a büntető tanács tagjainak többsége állapítja meg. Hasztalanul támadják tehát Balogh bírót, a támadásnak nincs egyetlen komoly érve sem, okoskodása elfogult, ködös. Megtéveszthető lehet, de meggyőző nem. És még valami lehet: megtagadása az önvédelem jogosságának, az egyéni vélemény szabad megnyilvánításának.

Igen, mondják, de a bírónak ettől óvakodnia kell. Óvakodnia kell akkor, ha nem támadják benne a bírói függetlenséget, ha személye nem támadások célpontja. De ugyan melyik katonának nem kellene megvédenie a hadseregnek és saját egyéniségének megsértett, igazságos önérzetét? Méltó tagja-e az a magyar igazságszolgáltatásnak, aki, ha azt megtámadják, megvédeni óvakodni? Különösen vonakodni akkor, amikor tudja, hogy speciális esetről lévén szó, meg van adva a védelemnek a biztosíték, hogy a bírót az ítélkező tanácsban mással helyettesítse.

A cikk megjelenésének alakja.

Es itt bujik ki a szög a zsákból. A cikk megjelenésének alakja és megjelenésének előzményei miatt is vádolják Balogh bírót. Amár mi csak természetesnek tartjuk, azt az óhaját, hogy cikkét minél szélesebb körben olvassák, amint hogy így cselekedett volna Lengyel Z. is, (ügyességéből erre merünk következtetni) **de kijelentjük, hogy a cikk megjelenésének ugynevezett reklámozásához a cikk szedésének alakjához Balogh bíró hozzá nem szólt.** Ezeket a dolgokat a szerkesztőség intézte. Mért támadják ezért Balogh bírót? Megmondjuk: **hogy ezzel némi súlyt kölcsönözzenek érveik gyöngegségének.**

Ez a vád tehát olyannyira tendenciózus, hogy arra több szót vesztegetni fölösleges.

A botrányok.

Vigyázzunk csak. Mit tett Balogh bíró a tárgyalás folyamán? Elt jogával, hogy az esküdtek előtt a bűnügyet jobban megvilágítsa.

Es erre a magyar igazságszolgáltatás függetlenségét támadó sajtó botrányt kezdett kiabálni. Igen, nem akarta elismerni a bíró jogát, megtagadta ezt a jogot, s hogy ezt az elképzelhetetlen igazságtalanságot leplezze, a saját botrányát Balogh bíróra háritotta.

Vagy talán botrányának akarják ma Magyarországon minősíteni azt, ha az ítélkező bíróság jogával él, ha a bírói tanács határoz? Mert nem Balogh bíró, hanem a tanács határozott.

Vagy ott vagyunk ma már Magyarországon, hogy botrányának meri állítani, botrányának meri kürtölni a magyar sajtó azt, amikor a magyar igazságszolgáltatás bírái törvényes jogaikkal élnek és kötelességüket teljesítik? Hát ha ott vagyunk, teljes erőnkkel arra kell törekednünk, hogy ne legyünk ott.

Az a botrányosináló, aki a tanács határozatát, aki Balogh bíró jogos, törvényes és méltányos eljárását botrányra növesztette. Ha annyira félti az a sajtó a magyar igazságszolgáltatást a botrányoktól, mért szaladt a sajtó a tárgyalási teremből, ahol a jogszava beszélt, s amelyen kívül Balogh bíróra, akkor tudni illik, ez az ügy nem létezett, mért szaladt ez a sajtó botrányt kürtölni, jogot megtagadni, tanácsi határozatokat botrányoknak minősíteni?

Ki csinálta hát a botrányt? A kötelesség, a jog-e, vagy a kötelességet, a jogot támadók-e? A néma bíró-e, vagy a kürtölők? Ki csinálta a botrányt? Az a sajtó-e, amely a tanács megalakítását, a tárgyalás napjait ugyszólván terrorizálni akarta, vagy az-e, aki felelősségének tudatában, ismerve a védelemnek rendelkezésére álló jogorvoslatokat, tudva, hogy amit megír, azt az ügyésznek is kötelessége elmondani, megírja saját véleményét, ismertet egy bűnügyet a megtámadott magyar igazságszolgáltatás és meggyőződése szerint az igazság érdekében is.

Ki csinálta hát a botrányt? Ki csinálja hát a botrányt?

Még egy kérdést. Tudják Balogh bíró támadói, hogy mit cselekedtek, mikor a botrányt megcsinálták? Erőszakos támadást intéztek a jogeszmé ellen.

Es mit tett Balogh bíró. Ihering, híres egyetemi tanár írja: „*A jognak semmibevételére irányult és személyi sértés jellegét magán viselő szándékos jogtalanság visszautasítása kötelesség, Ez a jogositottnak kötelessége önmaga iránt, mert ezt az erkölcsi önfentartás parancsolja; ez a közérdekből folyó kötelesség, mert szükséges arra, hogy a jog benne megvalósuljon.*“

Ezt a kötelességet teljesítette Balogh bíró, amazt az erőszakos támadást követték el ellenei, támadói.

Ki csinált tehát botrányt?

Tudom, hogy ezt az idézett igazságot ők más viszonylatokban alkalmaznák. De egy kérdés megfelel erre. Vajjon az igazságszolgáltatás jogának megvédése nem szentebb jog-e, szentebb kötelesség-e az egyéni jog megvédésénél? Hiszen, ez csak amabban talál biztosítékot.

Igaza volt Balogh bírónak, mikor ezen kötelességteljesítésére vállalkozott. Legyen meggyőződve Balogh bíró, hogy az ellene szórt támadások nem homályosítják el a fölötte ragyogó szavakat: „*Justitia in se virtutes continet omnes.*“ (Hesiodos.)

A szeretet, a humanizmus.

Az Esti Ujságnak egy cikke jutott eszembe. Valamikor régebben olvastam. Azért hivatkozom erre a lapra, mert a támadók ezt a lapot talán nem tartják sötétencnek. Így kezdődött ez a cikk: „*Korunknak megvan az a gyöngegsége, hogy még a legalávalobb bűnökben is hajlandó bizonyos hamis humanizmusból bizonyos hazug szentimentalizmustól vezetni magát.*“

Kezdhethetném ezzel is, a támadókra, támadásaikra vonatkozó megjegyzéseimet. Nem teszem.

Más szempontból világítom meg a támadást. Vajjon hivatkozhatnak-e a támadók szeretetre? Vajjon a megfontolt, komoly szeretet révén nem szerezhették-e volna meg maguknak a biztonságot, hogy Balogh bíró a büntető tanácsban ben ne legyen? Es ha megszerezhették volna haladéktalanul, mért folyamodtak védetteik terhére az ultima ratiohoz?

Igen, mert az esküdtek befolyásoltattak. Nos, képviselő ügyvéd urak, mindenekelőtt megismétlem, hogy az esküdtek az ügyész vádbeszédének révén közvetlenebb befolyás alatt állottak volna.

Azután Bródi képviselő ügyvéd ur figyelmét felhívom a saját szavaira, melyeket közvetlenül az elnapolt tárgyalást megelőző napon közölt a Független Magyarország című ujság, melyet Szabadkán fünekfának megküldtek. Azt jelenti ki a képviselő ügyvéd ur, hogy meg van győződve Haverda Mariska ártatlanságáról.

Ügyvéd ur, gyenge meggyőződés lehetett az, ha igazságának tudatában is félt azoktól az esküdtektől, akiket a tárgyalás tényei talán meggyőzhetek volna az ön véleményének helyességéről, amely tények hatása sokkal közvetlenebb szükségképpen, mint egy napokkal ezelőtt megjelent vélemény. Nagyon gyenge lehet ügyvéd ur meggyőződése, vagy igazsága, ha nem mer, csak befolyásoló cikkel szemben, meggyőződésének és igazságának védelmére kelni. Nagyon gyenge lehet az igazsága, ha nem meri az „*elfogultság*“ által diktált szavakkal szembeállítani.

Elhamarkodták az ügyvéd urak. Ha ebből a szempontból is mérlegelik az ügyet, akkor nem kárhoztatják védetteiket további szenvedésekre, hanem igazságuk tudatában és meggyőződésük erejével oda állnak az esküdtek elé, hogy védetteik ügyét diadalra juttassák. Önök nem ezt tették, hanem további gyötrelmekre kárhoztatták védetteiket.

Ki a szeretetlen?

Oszintén válaszoljanak a saját maguk lelkiismeretének, megfontolva, hogy Balogh bírót könnyen helyettesíthették volna mással a tanácsban. Igen, ki a szeretetlen?

Kimeríthetetlen forrása az érveknek

állna a támadások ellen rendelkezésekre. De helyünk nincs rá. Végezetül csak egy fővárosi lap véleményét idezem, amely lapot talán önök sem tartanak sötétencnek.

Az Ujság.

Ez a címe az említett lapnak, melynek mai vezércikkéből a következő mondatokat idézem:

„Balogh bíró írásbeli föllázadását nehéz megérteni. Hogy óriási botrányt üt vele, bizonyosan tudta maga is. Nem kevésbé azt is, hogy azzal bírói állásának, vagy legalább előrelépésének a nyakát szegi. Hogy mégis megtette és éppen az új tárgyalás küszöbén tette meg, arra bizonyosan nagy belső oka volt. Lehetett ez a sértett bírói önbecsületből fakadt megtorlás indulata is. De lehetett valamely nemesebb ok is. Például a lelkiismeretes és becsületes jogász extatikus igazságszenvédelye, mely arra ösztönözte őt, hogy egy minden formájában laza és elzüllyött főtárgyalást szétrugdalon és olyan fórum elé kényszerítsen, ahol az igazságkeresésnek és megtalálásnak a biztosítékai nemcsak a formákban, de az emberekben is megvannak.

Nem tehetünk róla, de mink ebben az utolsó motivumban jobban hiszünk. Sőt úgy tapasztaljuk, hogy ezt a hitünket erős objektív okok is támogatják. A megelőző szabadkai főtárgyalást igen magas bírói személyek is a jogszolgáltatás oly botrányos paródiájának mondták, hogy az annak ismétlődése ellen való föllázadás így is egészen megérthető.

Következőleg megérlelődhetett benne az az elhatározás is, hogy egy csapással, ha kell a maga föllázadásával megmenti az igazságszolgáltatást ettől a szabadkai kór-ságtól. Es talán sok minden mástól is, amit ő közvetlenül lát, mink állampolgárok csak sejtünk.

Lehetett Balogh bírónak olyan meggyőződése, hogy mindaz az igazságyomorogtatás, mindaz a degeneratív tünet, amit ő már egyszer végigszenvedett, most ismétlődni fog.

Nincs az kizárva semmiképpen, hogy az egész társaságból csak épen ennek az egy durván egyenes embernek van igazsága.

Igenis gondoskodni kell arról, hogy a tárgyalásvezető elnökök és bírák, ha már Zsitvay Leo színvonalát megközelíteni nem is bírják, jogaik és kötelességeik világos tudatával üljenek a vezető székekre.“

Dugovich Imre.

Azok a bácskai beszámolók.

— Regőcze—Verbász. —

Néhány szabadkai lap érdekes tudósításokat közölt Lányi és Balogh beszámolójáról. Ezek szerint beláthatatlan tömeg hallgatta lelkesen Lányit és Baloghyt.

Még érdekesebb dolgokat olvasunk most Lányi beszámolójáról a „Bajai Közlöny“-ben, melynek szerkesztőjét egyik bajai zsidó lap akarja megleckézíteni azért, mert nyíltan katolikus. Udvozöljük e sértegetések alkalmából dr. Boróczy Kálmán, bajai ügyvédet. Minden ellene szórt sértés magasabbra emeli őt a kath. Magyarországnak szemében.

De lássuk csak, mit ír dr. Boróczy Kálmán saját neve alatt Lányi beszámolójáról. Ime szóról-szóra:

„De hogy kellő értékére szállítsam le a céltalan támadást, kijelentem azt is, hogy a kérdéses cikknek Lányi képviselőre vonatkozó része is elejétől végig valótlan adatokat tartalmaz.

Két különböző forrásból győződtem meg, hogy Lányit Orszálláson alig kétszáz ember hallgatta meg, köztük vagy ötven szocialista. Folyton zavarták közbeszólásokkal és lengették feléje a két évvel ezelőtti lappeldányokat, amelyek szerint Lányi akkor egészen másképp beszélt. Beke Gyula és Imre urak jelen voltak ugyan, de már előbb kiléptek a Lányi pártjából, Krausz Sándor pedig megrögzött hatvanhetes. A községi előljárási köteles tiszteletből kivonult ugyan Lányi elé, de a tévedésből kitűzött lobogót nyomban bevonatta.

Es így van ez Lányival az egész körülményben, úgy hogy éppen bukása a legbiztosabb.

Különbösen nem találja furesának t. Kartárs ur, hogy a hatvanhetes Bajai Hírlap lánzsát tör a függetlenségi Lányi mellett, ellenben támadja a hatvanhetes Latinovics Pált? (Persze mert Latinovics katolikus, Lányi meg nem az.)

En nem kérek öntől semmiféle elégtételt azért a közleményért; ha ön mint felebarátom és kartársam föltette rólam, hogy én csöcseléknek beszéltem, akkor az ön elégtételadása nekem kevés.

Azzal, hogy az ön irányával együttérző néhány olvasója mit gondol rólam, úgy sem törődöm, azok pedig, akiknek a véleményére én súlyt helyezek, úgy sem hiszik el az ilyen komizságot.

Bucsuzóul legyen szabad megjegyznem, hogy ha önnek fáj az én működésem iránya és ez a fájdalom ilyen közleményekben jut kifejezésre, akkor én önnek még sok, sőt annál több fájdalmat fogok okozni.

Tisztelettel:

Dr. Boróczy Kálmán,
ügyvéd, a Bajai Közlöny
főszerkesztője.

A katolikus társadalom nevében üdvözljük Latinovics Pált és dr. Boróczy Kálmánt, a nép igaz barátait.

Katholikus népszövetségi gyűlések.

A kis *kossuthfalvai* római katolikus hitközségben is megalakult a Katholikus Népszövetség Schadi Ignác plébános és lelkes tanítói támogatása mellett. Tagjai eddigi száma ötven, s ezek közt ami főleg nagy örömmre szolgált a híveknek, előkelő földbirtokos, ur egyének is szerepelnek. Erős a reményünk, hogy e szövetség a hitközség tagjait még szorosabbra fogja összefűzni a szociális és politikai téren. Helyi igazgató Schadi Ignác plébános, titkár Bajsai István kántortartó és négy csoportvezető.

Bezdánban folyó hó 12-én délután igen népes gyűlékezett tartott helyi csoportunk. Ezzel Wittmann Imre segédlelkész volt az előadó. Nagyszabású előadásában a diadalmasan erősödő szövetség egyévi munkájára pillant vissza. Markans vonalakkal rajzolja meg azt a vizsás helyzetet, melyet a tulajdonban levő katolikusok foglalnak el ezzel a keresztrel meghódított s keresztény vérrrel szentelt drága hazába. Elénk tárja az utolsó menedéket, mely kivezethet a megsemmisülés utvesztőjéből, ismerteti azokat a megbecsülhetlen előnyöket, melyeket a szövetség nyújt tagjainak s lelkes hangon hívja föl a megjelenteket arra, hogy törhetlen bátorsággal, hitbuzgalommal tartssanak ki a zászló mellett melyre hűséget esküdtek. Végül az „Uj Lap“ pártolását ajánlja figyelmükbe. Eddig csupán pár példányban olvassák ugyan, de további terjedése éppen beszéd hatása alatt nagyon valószínű. Azután a naptárakat osztják ki s felveszik az új tagokat s jövő évre a tagsági díjakat. Hisszük, hogy e szövetség csakhamar új erőre fog kapni, mert a vezetőség még szorosabb összeköttetést kíván tagjai közt létre hozni.

H I R E K.

Munkaközvetítés.

Rövid és dívtáru-liszetbe egy segéd alkalmazást keres. Cím a kiadóhivatásban.

— Mai számunkhoz csatolt postatakarékpénztári csekkeken kiténtetett összeg a BÁCASKAI NAPLÓ december 31-éig járó előfizetési díja. Kérjük a szives kiegyenlítést.

— **Értesítés.** A nők Kongregációjának jelöltjei 15-én, délután 3 órakor tartják gyűlésüket. *Kong. Elöljáróság.*

— **A Bácsmezei Irodalmi Társaság Bezdánban.** Folyó hó 11-én igen sikerült vándorgyűlést tartott. A népes mezőváros intelligens közönsége egészen betöltötte az Olvasókör nagytermét s ezzel is megmutta, hogy lelkesedik és érdeklődik az irodalmi esték iránt. Bevezetőül az olvasókör dalárda adta elő nagy hatással a Himnuszot. Ezután Vértési elnök mondott ügyes megnyitót, melyben köszönetet mond az imponázás részvételért. Most Körmöczy Ernő segéd lelkész, rendes tag tartja meg előadását az Udvariaságról. Utána Jámor Béla rendes tag Molnárné Radich Jolán Ejjeli kép című kedves irókölteményét szavalta ügyesen s végül Türr Antal olvasta fel Hét asszony története címen írt elbeszélést. Az ülést Huber Fohásza zárta be, melyet a messzeszerte híres dalárda nagy sikerrel adott elő. Ulés után 120 terítékű vacsora volt, melyen több ügyes felköszöntő hangzott el. Ligeti Dávid olvasókör elnök a közönséget, Jámor Béla Vértési Károlyt, Körmöczy Türr Antalt, Vértési Jánost Türr Antal Körmöczyt köszönti fel. Közlebb ha sikerül a vándorgyűlés ismétlése, több festőművész megjelenésére van kilátás, akik tárlatot rendeznek s a képzőművészetről fognak előadást tartani.

— **Magyar címer használata.** A miniszterelnök a hodsági „Honi Fonó kőtélgár Részvénytársaság“-nak megengedte, hogy a magyar címet használhassa.

— **Eljegyzés.** Dr. Klénácz György és neje Drescher Mária leányát, Arankát eljegyezte dr. Wallshausen Gyula bajai gyakorló orvos.

— **Csodabogár.** Erdekes kérvény érkezett ma a szabadkai városházára. Nem is tudják tulajdonképpen, kinek szólja kérvény. Kívül ez a hármás címzés ékeskedik: Nsgos Polgármester Urhoz. Szabadka; Tekintetes rendőrkapitányi hivatalnak mint iparhatóságának. Szabadka; Tekintetes büntető királyi járásbíróshoz. Szabadka, 759. B. II. szám alatt és végül alant ez van: Kérvénye Galambosy József felperesnek, lakik Budapest, Hermel Frigyes Erzsébet-szálló bérlője mint vádlott elleni ügyben. A városházán nagynehezen azután kiszabálták a kérvény tartalmából, hogy Galambosy bérszolga volt Hermelnél, akitől 4 korona napidíjat követel. Ezért jelentette föl a szállodást mindenestre ékes stílusban.

— **Hamis pénzzel fizetett.** Fabó Mihályné átokháza asszony tegnap délelőtt a huspicacon hamis ötkoronással akart fizetni. Előállították a rendőrségen.

— **Zsebtolvaj cigányasszony.** A nagykanizsai rendőrkapitányság tudatta a szabadkai rendőrséggel, hogy ott Kolompár Juli szabadkai cigányasszonyt zsebtolvajlásért letartóztatták.

— **Letartóztatott fényképész-segéd.** Kiss Kálmán szabadkai fényképész-segéd Belényesen két lencsét és 400 koronát ellopott és Szabadkára szökött vele. Az ottani csendőrség megkeresésére a rendőrség itt letartóztatta a tolvajt. Egyik lencsét és néhány koronát még találtak nála.

— **Betörés.** Krizmanics Imre zombori jómódu kereskedő és hitelszövetkezeti igazgató üzlethelyiségében e hó 11-étől 12-ére virradó éjjel ismeretlen tettesek betörték és különböző ott talált ruhaneműt elloptak. A tetteseket a rendőrség nyomozza.

— **A chinaiak tovább utaztak.** Mint megirtuk, egy hat tagból álló chinai társaság időzött tegnap Szabadkán. Mivel csendőrségen nem találták ellenük bizonyítékot a kuruzsláshoz, szabadon engedték és most Budapestre utaztak a tegnap esti vonattal a sárga emberek.

— **Lopás.** Topálovics Jovánka zombori varrónő a napokban Keleti császári és kir. őrnagy lakásába beállított és miután ott senkit sem látott négy darab ezüstkanalat elemelt. Innen Brakovics Viktor társnőjéhez lopódzott be és annak aranyórát vitte magával. A rendőrség rövidesen elfogta és az ügyességnak adta át.

— **Harcias amazonok.** Vida Kristófné Jelinek Teréz rémi tanyai lakos tegnap összeveszett a szomszédjával Korti Gáborné született Miskolci Juliannával. Szóváltás közben Kortinét Vidánét úgy összeverte egy ruddal, hogy ez súlyos testi sérülést szenvedett.

— **Figyelmeztetés!** A beálló könyv-idejny alkalmából kellően óvakodjék mindenki a fővárosi és egyéb ismeretlen utazó könyvügynököktől, kik a közönség megtévesztésére törekcsenek. — De felesleges is ezekhez fordulni, mert Heumann Mór könyvkereskedő részletesztályában bármely magyar szépirodalmi és gyűjteményes munka előnyös havi részletfizetésre kapható és előzőleg megtekinthető.

— **Tettenért tolvaj.** Milkó Bárányos Imre 21 éves mélykúti legényt Körmöczy Erzsébet tetten érte, amint egy zsák buzát cipelt le a padlásról. A tolvajt följelentették.

**A katolikusok nem tehetnek
oly sokat sajtójukért, hogy még
többet ne kellene tenniük . . .**

— — — — — XIII. Leo.

Hamis fahéjat árultak.

Lefoglalta a rendőrség.

— Tisztít a főorvos. —

Amióta Günther József dr. a tiszti főorvos Szabadkán, sok üdvöset és hasznosat tett a közügy érdekében. Az egészségügyet szigoruan ellenőrzi a főorvos és e tekintetben kérlelhetetlenül eljár. Most két szabadkai fűszerkereskedőtől foglalt le a rendőrség hamis fahéjat a főorvos rendelkezére.

Még a mult héten a főorvos a fűszerkereskedések vizsgálatát rendelte el, amikor is Pukkel István Damjanics-utcai kereskedőnél hamis fahéjat találtak.

A főorvos megvizsgálta a fahéjat, ami faforgács, vaspör, homok és természetesen fahéj keveréke volt. Pukkel István a fahéjat Reiter Károly Wesselényi utcai nagykereskedőtől vette. Reiter ezt tagadta, mire a két fahéj összehasonlításakor kiderült, hogy egy és ugyanaz.

A főorvos jelentést tett a rendőrségen, amely a hamis fahéj lefoglalását rendelte el. Reiter Károlynál hét kilógram, Pukkel Istvánnál pedig öt kilógram hamis fahéjjat foglalt le a rendőrség.

A tiszti főorvos a legutóbbi vásár alkalmával hamisított paprikát foglaltatott le. De a példán mégsem okulnak. A főorvos pedig tisztít, ami csak a közönség javára lehet. Jelenleg a gyógyszerárak vizsgálata folyik.

IRODALMI UJDONSÁG!

Büttner: Öst földért. Ára 5 korona.
Ham: Iq. szentek élete. Ára 4 korona.
Herczeg: A királyné fantáza. Ára 4 korona.
Kálmán: Dávid király. zoltárkönyv. Ára 2 korona.
Oláh Gábor Iról arképe. Ára 3 korona.
Üveges: Az egészség könyve. Ára 60 fillér.
Vogel: Szentek élete II. Ára 1 kor. 60 fillér.
Tutsek: Cillike menyasszony lesz. Ára 7 korona.

Kapható:

Krécsi A. Nándor könyvkereskedésében
Szabadkán, Deák-utca, Kiskápolnával szemben.
Telefon 2-83.

A béres bosszuja.

Leszurta a gazdáját.

— Sajtó tudósítónktól. —

Véres esetről tudósítanak bennünket Bácsbokodról. Egy béres bosszúból bicskájával orvul megtámadta gazdáját és úgy hátba szurta, hogy a szerencsétlen most haldoklik.

Az esetről a következőket jelenti a Bácskai Napló tudósítója:

Slezák Csányi József 19 éves bácsbokodi béres még 3 hónappal ezelőtt boszut forralt a gazdája Slezák Jánns ellen; aki

egy dühös pillanatában arcul ütötte a bérest.

A béres készült a boszu beváltására, mert pár nap előtt egy levelet irt a szüleinek, melyben elbucszik, mivel a bajai zárkába fog menni.

Tegnap azután beváltotta boszuját. Mikor gazdája az istállóban a lovaknak szénát adott, a béres egy őrizetlen pillanatban bicskájával hátulról hátra szurta a gazdáját, aki nyomban összeesett. Most életveszélyes beteg. A gyilkost a csendőrök elfogták és le tartóztatták.

INNEN-ONNAN.

— Tanító: Kun Mór, mit tudsz Ulászló királyról?

— Kun Mór; Fájdalom, semmi jót.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

Vasgyáros.

A Vasgyáros második előadása is a drámai személyzet épülő sikerének házában egy újabb kő volt. — Különösen a Kondráth Hidvéghy pár játéka volt tökéletes és tetszett a közönségnek. A többi szereplők is a szokott jók voltak. — A még mindig betegen fekvő Szatmári helyett Szabadkai játszotta Mouliné szerepét. — Nem hagyhatjuk szó nélkül a színlap botlásait. Napirinden van az, hogy nem az a szereplő van kiírva, aki játszik, hanem más. — A Vasgyáros az első előadás alkalmával 3 felvonásosnak volt jelezve, most újból 3 felvonás állt a cím alatt. Végtére is vannak sokan, akik még nem látták a Vasgyarost s nem tudják, hogy 5 felvonásos. — Több figyelmet kérünk a színlap kiállításánál.

Műsor:

Szerda: Tatárjárás (Király Ernő felléptével).
Csütörtök: Vig özvegy (Király Ernő fellépt.).
Péntek: Elvált asszony
Szombat: Hódító keringő (bemutató előadás).
Vasárnap: d. u. Bor, este Hódító keringő.

TÖRVÉNYSZÉK.

* **Elítélt bicskás.** Futó István helybeli lakatossegéd ez év május 9-én éjjel nagyot mulatott egyik Lengyel-utcai büntanyán. Mikor kijött az utcára lármázni, orditozni kezdett, mikor is Bodnár Mader a katonadorjart vezetője csendre intette. Futó e szavakkal: „Nekem egy rongyos baka nem parancsol” jobb karján szurta meg az őrvetetőt bicskájával. Majd menekülni kezdett. Horváth Péter rendőr el akarta fogni, mikor Futó a rendőrt bal vállon szurta. A szabadkai kir. törvényszék Marián Miklós elnöklete alatt tegnap tárgyalta az ügyet. Futó Istvánt tekintettel ittas állapotára egy havi fogházra ítélte a bíróság. Vádlott fel-lebbezett.

§ **Elnapolt tárgyalás.** Megirtuk, hogy Kertész Béla foglalkozás nélküli egyén ellen család és sikkasztás miatt van eljárás a szabadkai királyi járásbírósnál. Már egy ízben volt tárgyalás ez ügyben, de a tanúk beidézése miatt elnapolták. Ma délelőtt 9 órára volt kitűzve a második tárgyalás, mivel a vádlott azonban nem jelent meg, Csiky járásbíró az ügyészi megbízott kérelmére a tárgyalást újból elnapolta és Kertésznek a rendőrség útján való elővezetését rendelte el.

Szerkesztői üzenet.

1. 2. A novellát közöljük a karácsonyi számban. Az 1^{et} hosszúságánál fogva nem közölhetjük. Itt már folynak a próbák, de régebbi dologgal. Jó volna, ha kiadnád; ha az idén nem, hát a jövőre.

M. Köszönjük a kátét. A karácsonyi számban.

Szög. A karácsonyi számban.

Dr. H. Gy. Köszönet, a karácsonyi számban.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szent Antal Nyomda- és Irodalmi-vállalat mint szövetségeset könyvnyomdájában Szabadkán.

Abrasits Mihály és Társai

épület-bádogos és vízvezeték berendezők

— SZABADKÁN, —

Kölcsey-utca 254. sz., a főposta mellett.

Elvállalnak

az épület-bádogosságból
és vízvezeték szerelésben

előforduló minden munkát a legdiszesebb kivitelben.

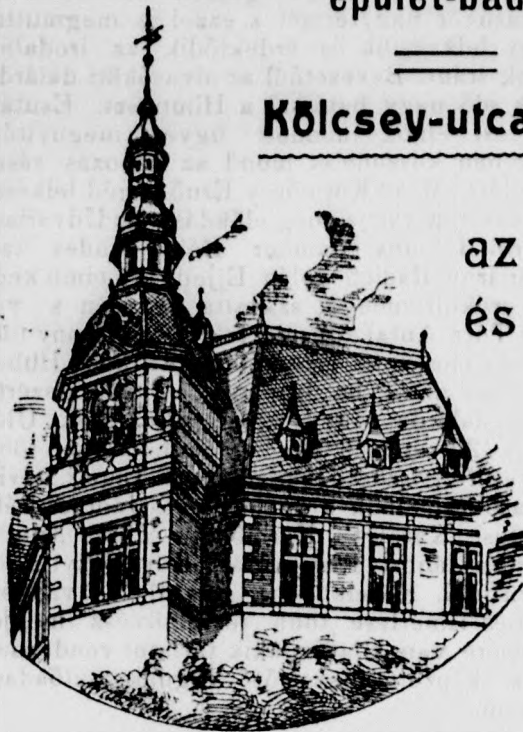
Készítenek:

toronyfödést, villamhárító felszerelést,
fürdő- és klozet-berendezést,
valamint

819-92

csatornázást.

Telefon 134.

EGY jó házból FIÚ

való

tanoncul felvétetik

Dulics Géza úri szabónál

IV. kör, Mátyás-utca 76. sz.

1060-10-9

Ujságelárusítók

felvételnek

lapunk kiadóhivatalában

50% jutalékra.

Korcsmárosok és bortermelők figyelmébe!

Március elején életbe lépett új bortörvény értelmében minden szőlőtulajdonos, aki borát el is adja, minden korcsmáros „Bornyilvántartást” köteles vezetni. Ezen nyomtatvány a „Bácskai Napló” kiadóhivatalában, a miniszteri rendelet által megállapított mintában beszerezhető. Kereskedőknek bizományba ad a Szent Antal nyomda-vállalat.

Lapunk kiadóhivatalában kaphatók:

VELIKA DUHOVNA MANNA ili Duše Hrana u molitvama i pisama za kršćane katolike.

Sastavio Blaž Raić. — Ára a kötés minősége szerint 6, 8 és 10 korona.

LAUDATE DOMINUM. Hangjegyes ének- és imakönyv az ifjúság számára. — Összeállította Kersch Mihály.

Egész vászonba kötve 80 fillér.

A MI IGAZ HITÜNK. Irta HIRSCH ÁGOSTON, fordította Körmőczy Ernő. — Ára füzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

AZ INKVIZICIO. Mi a valóság a sok hazugság között? Irta Petrányi Ferenc. — Ára 70 fillér.

HELYET A GYERMEKEKNEK. Irta P. HUCH. Fordította Körmőczy Ernő.

Ára 20 fillér.

KATH. LEGÉNYEGYESÜLETI DALFÜZÉR.

Kétszólamu egyesületi és hazafias dalok gyűjteménye Kersch Mihálytól. Ára kötve 40 fillér.

AZ IGAZ UT. KERESZTÉNY-SZOCIÁLIS RÖPIRAT. Irta Frühwirth Mátyás. — Ára 30 fillér.

SZÓIMÁDÁS. POLITIKAI RÖPIRAT. II. KIADÁS. — Ára 20 fillér.

ÁPRILISIÁRATÁS. Bohózat 4 felvonásban. Irta HASZL GUIDO. Szabadon átdolgozta KERSCH MIHÁLY. Ára 1 kor.